

nyant, és difícil que això es refereixi a cap dels NLL estudiats: em pregunto si, com aquest, no serà aràbic (< *Aben-l'---*?).

Per a un *Balluera* documentat el 974 i 987 (Serrano S., *NHRbg.* 470, junt amb Ovis) i 987 (Abadal, *Pall i R.*, núm. 271), que no sembla tenir origen connex amb *Bellera* ni amb *Barruera*, veg. s. v. Com a cognom trobo *Bellera* (-*éra*) a la Vall d'Assua (a Caregue i a Surp: xxxvi, 176.18, 173.11); també *Ca de Bellera* a Ovis, d'on pot venir una *Font de Bellera* ¹⁰ prop de Belarta (noms que recull Terrado).

¹ Sobre el monestir de St. Genís de Bellera, veg. Abadal, *Pall i Rbg.* 237. — 2 Com que el sufix *-arius*, *-a* del ll. ve d'un *-ASIOS* indoeuropeu conservat amb *-s* en altres llengües germanes (osc. cèltic, ¹⁵ iHiri i venètic), si *Abellasius* en llatí era manlleu d'una d'aquestes llengües, també podríem suposar que romans rigorosos, sometent-lo a la llei del llatí lacial, canviessin *Abellasius*, nom d'esclaus bàrbars, en **ABELLARIUS*. Hipòtesi, però, tan possible com ²⁰ *BELLEU*, *BELEP* etc. ²⁰ *BELLEU*, *BELEP* etc.

Beller, *Bellero*, V. *Bellendo* *Bellés*, V. *El Belix*
Bellesguard, *Bellestall*, V. *Bell-*

BELLESTAR

Ja hem vist (veg. *Bell*) que en part aquests noms són refets sobre *Bellestall*. Segurament no tots, car ³⁰ també s'usava aquell en la llengua viva per 'estança bella': «Nós starem fora la vila / là on trobarem bon' azina, / on vós farets un *bell estar* / --- / aquest verger és fort bé clos / e hac là-yus un *bell estar*, / a merveyla fo beyl e clar ---» (*Set Savis*, versos 130, ³⁵ 146).

1) *Bellestar de la Frontera*, prop d'Estagell (Mistral, *T. d. F.*); 1173: *Pulcro Novo Èstar* (Salow, *Spracheogr. Unt. zw. Lgd. u. Rouss.*, 265-6); i sovint des de 1312 (Ponsich, *Top.*, 170); però ja és de parla occitana.

2) Id. llogaret agr. a Aravell, pron.: *baļestá* 1920, 1933; poc abans de Castelliçutat, en el camí que ve de Tírvia.

3) *Can Bellestar* te. Lliçà d'Amunt.

4) Poble de la Tinença a l'E. de Morella. *Pron.*: sento *baļestá* 1932, a la Poble de Benifassà; 1961, de nou allà, però *al baļestá* a Rossell i a Bel (xxxvii, 133, 115, 122); 1935, *lo baļestá* segons Nic. Primitiu; *beļestár* J. G. M. a l'Alcora. Cobles tòpiques: «Mira si hai ⁵⁰ corregut terres / que hai estat a Coratxà, / a Bel i Castell de Cabres, / a Fredes i *al Ballestar*»; però també: «Al poble de *Bellestar* / ja no vullc tornar-hi més, / perquè no tenen rellonge / i mai saben quina hora és» (*BDLC* xviii, 15, 18).

DOC. ANT. A la carta de població, a fur de València a. 1279 figura *Ballestar*, però més avall quatre cops *Bellestar* (*EEMCA* iii, 272; *BSCC* xiv, 433, 434, 435). SGuarner prefereix *El Bellestar* en el Nomenclàtor de 1966.

BELLETT

I variants en diversos noms de les regions VI i VII, d'aspecte català segurament enganyós, almenys en part, car s'hi deu amagar l'ar. *bālād(ā)* 'país, comarca' que ha donat també *Albelda* i *La Bleda*; si bé adaptat al cat. *bell* i derivats. Les Costeres *del Bellet* (< d'*Albelet*) te. Almudaina; Toll de les *Belletes* te. Vall de Gallinera (xxxiv, 29.13; xxxiii, 126.16): notem que en aquesta zona on *v* i *b* no es confonen, no es pot tractar de *vellet(a)* ni *valleta*. En els següents, potser ja no és aràbic sinó mossàrab: *Les Balleretes* te. Vilafamés (xxix, 4.2): pot ser metaplasme de *L'Abellareta*, diminutiu (o plural aràbic?) d'*abellar* 'grup de ruscs'. Racó d'*Els Valletans* te. Vinebre (xiii, 58.17), potser plural analògic d'un *vallatà(r)* mossàrab = cast. *valladar*.

Adjunto aquí una sèrie de NLL i NPP segurament provinents de NPP germànics en BILI- (inicial freqüent: 32 compostos en Först.). *El bəļəy* muntanya ²⁵ damunt Biert, en els contraforts de Rocacorba (Gir. XLIV, 122); probablement de **Belīeu* NP. f., < *Belielde* (en un doc. de Palaldà a. 967: col·le. Moreau); cf. (*Abeliu* (supra, s. v. *Beliu*).

Belep (pron.: *beləp*) pda. munt. te. Gurb (Conca de Tremp xviii, 87): probablement d'un NP *Bililaib*, format amb *-LAIF* (83 noms + 6 femenins en Först.), que es declina *laib(i)s* etc. (~ alem. *leib* 'còrpora').

NPP en BILI- en fonts catalanes: *Belleica* --- *Beleica* a. 1079 (Organyà *BABL* viii, 528); format amb el freqüent *-LAIK* (que entra en *Malanyeu* (MAGANLAICI) etc., *E. T. C.* i, 60). Potser del nominatiu *BILLAIKS* sortiria el nom de «Na Berenguera *Belaixa* --- En *Jacme Beleixa*» Organyà a. 1308 (*RLR* viii, 50).

Bellfort, V. *Bell* *Bellida*, V. *Bellit* *Bellissens*, V. *Bausén*

EL BELLIT

Gran mas montsenyenc al caire del Pla de la Calma, pujant d'Aiguafreda cap a Tagamanent (cf. mapa Aegerter del Montseny), oït *əl bəļit*, 1924; altres oïren *ə bəļit*, 1932. NP format amb un adjectiu i *bellit*, *-ida*, 'formós', antiquat en català, però viu en el cast. medieval (*DECH*); i entre nosaltres NP: *Bellito* a. 1002 (*Cart. St. Cugat* ii, 22); *Belido* 1039 (Terrassa, *BABL* vii, 493); *Belid* 1064 (a Estopanya, CCandi, *Mi. Hi. Cat.* i, 5); «lo *vicari* natural d'est poble de St. Andreu, nomenat Mn. *Vellic*» Maldà, *Coll. Bona Vida*, 185. En cast. recordem el regicida *Bellido* Dolfos (S. xii), i arag. ant. Diego *Billito* (Gili, *Hom. Mz. Pi.* ii, 103). També el femení *Bellita* en docs. d'Alaó, a. 964 i 979 (Abadal, *Pall. i Rbg.*, núms. 193, 245). En fi, seria ⁶⁰ també mossàrab: «*Uzey Bellito*» 1408, llista de moris-